

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพการจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด เป็นการวิจัยเฉพาะด้านศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังคน ทรัพยากร และการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อรองรับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังคน ด้านทรัพยากร และด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อรองรับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด และ 2) ศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) แบ่งขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ 1) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เป็นการวิจัยและรวบรวมข้อมูลในระดับนโยบายเกี่ยวกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2556 คำสั่ง คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) 72/57, 17/58 สารระสังเขปประเด็นการปฏิรูปประเทศไทยด้านเศรษฐกิจ แผนพัฒนาจังหวัดตราด พ.ศ. 2558-2561 รวมถึงหนังสือ วารสาร รายงานวิจัย ผลการประชุมสัมมนา ข่าวประจำวันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศที่เกี่ยวข้องกับเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับศักยภาพของจังหวัดตราดเกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังคน ด้านทรัพยากร และด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อรองรับนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษของจังหวัดตราด เพื่อใช้เป็นกรอบในการออกแบบแนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structural Interview Guide) ในการวิจัยระยะที่ 2 ต่อไป และ 2) การวิจัยภาคสนาม (Field Work Research) เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิด้วยการใช้แนวการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key-informants) จำนวน 15 คน หรือจนกว่าจะได้ข้อมูลครบคลุมและสมบูรณ์ โดยการประมวลผลข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้ให้สัมภาษณ์ในแต่ละข้อ เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย จากนั้น คณะผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการวิเคราะห์จำแนกชนิดข้อมูล (Typological Analysis) ด้วยการจำแนกข้อมูลในระดับจุลภาค คือ การวิเคราะห์คำหลัก (Domain Analysis) แยกแยะหมวดหมู่ข้อมูลแล้วสังเคราะห์สรุปผลภาพรวมเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยตามข้อค้นพบ (Fact Finding) อภิปรายผลและข้อเสนอแนะได้ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังคน ด้านทรัพยากร และด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเพื่อรองรับนโยบายเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

5.1.1.1 ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังคนโดยภาพรวม พบว่า ไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้แรงงาน แต่สามารถเตรียมการและวางแผนเพื่อให้จังหวัดตราดสามารถเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่มีประสิทธิภาพได้ สามารถจำแนกศักยภาพออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) ภาครัฐขาดศักยภาพด้านกำลังคน ภาครัฐสามารถส่งเสริม สนับสนุนและเตรียมความพร้อมด้วยการสร้างความเข้าใจ การเผยแพร่ความรู้ ข่าวสารข้อมูล สร้างเจตคติที่ดี พัฒนาศักยภาพบุคลากร เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและฝึกอบรมทางวิชาชีพ เป็นต้น

2) เอกชนขาดศักยภาพด้านกำลังคน เอกชนสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ด้วยการช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ การสร้างความเข้าใจโดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพื่อการสร้างเจตคติที่ สร้างความตระหนักร่วมกันของประชาชน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของกำลังคนด้านภาษา ทักษะ ความชำนาญ เป็นต้น

3) ท้องถิ่นขาดศักยภาพด้านกำลังคน ท้องถิ่นสามารถสร้างความเข้าใจ ปลุกฝังทัศนคติเกี่ยวกับอาชีพ อย่าน้อยงาน ให้ขยัน อดทน เป็นต้น

5.1.1.2 ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านทรัพยากร พบว่า ทรัพยากรด้านต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ มีอยู่อย่างสมบูรณ์ สามารถจำแนกศักยภาพออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) ภาครัฐมีศักยภาพด้านทรัพยากร เพราะสามารถดำเนินการตามแผนพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดตราดได้ตามแผนและเป็นระบบ จังหวัดตราดจึงเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มากที่สุดจังหวัดหนึ่งของประเทศ ทำให้ได้เปรียบเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว การให้บริการด้านที่พักแบริสอร์ท โฮมสเตย์ โรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งทางทะเล ชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง รวมถึงมีผลไม้ชนิดต่าง ๆ เช่น ทูเรียน มังคุด และพืชเศรษฐกิจชนิดต่าง ๆ เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา เป็นต้น ส่วนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ กำลังมีการดำเนินการให้สมบูรณ์พร้อมใช้งานในสิ้นปี 2560

2) เอกชนมีศักยภาพด้านทรัพยากร เพราะมีการรวมกลุ่มของนักธุรกิจการท่องเที่ยว การให้บริการด้านที่พักแบริสอร์ท โฮมสเตย์ โรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งทางทะเล ชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง เป็นต้น เพื่อเตรียมกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดตราด

3) ท้องถิ่นมีศักยภาพด้านทรัพยากร เพราะมีทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่รวม 31,375 ไร่ หรือ 50.2 ตารางกิโลเมตร สามารถพัฒนาให้เป็นจุดเชื่อมโยงระดับภูมิภาคอาเซียนได้ และเพราะประชาชนใน 3 ตำบล คือ ไม้รูด คลองใหญ่ หาดเล็ก ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

5.1.1.3 ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ พบว่า มีการดำเนินการสอดรับกันได้เป็นอย่างดีตามแผนการพัฒนา เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด ตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ รวมถึงประชาชนในพื้นที่ แต่ต้องมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินการให้รอบรอบและรัดกุมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับประชาชนในพื้นที่ สามารถจำแนกศักยภาพออกเป็น 3 ส่วน คือ

1) ภาครัฐมีศักยภาพด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะสามารถเชื่อมโยงการดำเนินการตามแผน ตามนโยบายได้ตั้งแต่ระดับรัฐบาลจนถึงระดับท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

2) เอกชนมีศักยภาพด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะมีการวางแผนร่วมกันของกลุ่มนักธุรกิจการท่องเที่ยว การให้บริการด้านที่พักแบบรีสอร์ท โฮมสเตย์ โรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งทางทะเล ชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง เป็นต้น เพื่อให้เพียงพอต่อความต้องการของผู้บริโภค

3) ท้องถิ่นมีศักยภาพด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะมีวางแผนชุมชน เตรียมประชาชนในพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ไม่มีการก่อกวนประท้วงการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด เพราะเข้าใจถึงความเจริญที่จะได้รับ

5.1.2 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอำเภอ คลองใหญ่ จังหวัดตราด พบว่า มีปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับมลภาวะ เช่น จำนวนขยะที่เพิ่มจำนวนขึ้นมากกว่าเดิม ปัญหาสังคม เช่น อาชญากรรม การเพิ่มขึ้นของแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย ความวิตกกังวลของประชาชนในพื้นที่จนทำให้เกิดความเครียดสะสม การแย่งพื้นที่ทำกิน ปัญหาเศรษฐกิจ เช่น ค่าครองชีพที่แพงขึ้น ราคาที่ดินสูงขึ้น และมีข้อเสนอแนะส่วนมากกว่า เป็นการระบุให้ผู้มีอำนาจรัฐ ผู้รับผิดชอบในภาคส่วนต่าง ๆ ให้ใส่ใจดูแลประชาชนในพื้นที่ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.2.1 ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านกำลังคนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้แรงงาน แต่สามารถเตรียมการและวางแผนเพื่อให้จังหวัดตราดสามารถเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่มีประสิทธิภาพได้ด้วยการช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิการต่าง ๆ การสร้างความเข้าใจโดยการให้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องเพื่อการสร้างเจตคติที่สร้างความตระหนักร่วมกันของประชาชน รวมถึงการพัฒนาศักยภาพของกำลังคนด้านภาษา ทักษะ

ความชำนาญ เป็นต้น จะส่งผลให้จังหวัดตราดมีความพร้อมด้านกำลังคนมากขึ้นได้ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากการดำเนินการและการส่งเสริม สนับสนุนการเตรียมความพร้อมด้านกำลังคนเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด ในระดับนโยบาย 3 ประการ คือ 1) การสร้างความเข้าใจ การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และการสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ และประชาชนทั้งจังหวัด เพื่อก้าวเข้าสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด 2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร เจ้าหน้าที่ และประชาชนต้องได้รับการพัฒนาให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่เขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของผู้เรียนและครู เช่น โรงเรียนบ้านไม้รูด ตำบลไม้รูด อำเภอคลองใหญ่ ได้มีเชิญครูกัมพูชามาสอนภาษา และรับลูกหลานของคนกัมพูชามาเรียนในโรงเรียน เพื่อส่งเสริม พัฒนา และให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกัน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาและการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุน การศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุง และ 3) ส่งเสริมการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศไทยและกัมพูชา ยังไม่มีการดำเนินการอย่างกว้างขวางเป็นรูปธรรม รวมถึงอาจยังขาดปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาความพร้อมด้านกำลังคนดังที่อดีตแรก พันเขียว (2557: 1, 9) สรุปไว้ในงานวิจัยของเขาเรื่อง การยอมรับ ความคาดหวังและ ปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในจังหวัดตากว่าประกอบด้วย 1) นโยบายรัฐบาล ที่ให้การสนับสนุนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างชัดเจนจริงจังและสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ เช่น การแก้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายแรงงาน กฎหมายที่ดิน กฎหมายอุทยานแห่งชาติ การผังเมือง และการกำหนดระเบียบต่าง ๆ ต้องมีความชัดเจน รวมทั้งการมอบอำนาจในการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องให้ส่วนราชการในพื้นที่มีอำนาจในการบริหารจัดการ เช่น การบริหารที่ดิน การใช้ประโยชน์จากที่ดิน การบริหารแรงงานต่างด้าว การอุตสาหกรรม การค้าการลงทุน เป็นต้น 2) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ควรร่วมมือในการผลักดันการยกระดับพื้นที่เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เนื่องจากปัญหาในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่ที่พบ คือความไม่ต่อเนื่องของหน่วยงานและผู้บริหารระดับสูง ทำให้เมื่อดำเนินการขาดความต่อเนื่องต้องเริ่มต้นใหม่หลายครั้ง ทั้งการให้ข้อมูลและนำเสนอปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องในอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานตนเอง รวมทั้งการขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างจริงจัง 3) ความเหมาะสมของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พบว่ายังมีปัญหาความล่าช้า เพราะการปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องเป็นปัจจัยที่

สำคัญในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เนื่องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เกิดขึ้นนั้นเกี่ยวข้องกับหน่วยงานภาครัฐและกฎหมายจำนวนมาก เช่น กฎหมายที่ดิน กฎหมายการเข้าเมือง กฎหมายการทำงานของคนต่างด้าว กฎหมายการนิคมอุตสาหกรรม กฎหมายศุลกากร กฎหมายผังเมือง กฎหมายแรงงาน เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันยังเป็นปัญหาในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง 4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ปัญหาความขัดแย้งและการเมือง เนื่องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษมีความเกี่ยวข้องกับหลายมิติ ทั้งด้านผลประโยชน์ของหน่วยงาน ผลประโยชน์ของบุคคล คณะเสี่ยง เงินรายได้ของหน่วยงาน เขตพื้นที่รับผิดชอบ สิทธิประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต การประกอบอาชีพ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลพิษ ปัญหาชุมชนแออัด การย้ายถิ่นฐาน แรงงานผิดกฎหมาย การแก่งแย่งใช้ทรัพยากรและระบบสาธารณูปโภค ขยะมูลฝอย เป็นต้น ทำให้มีผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากทุกมิติ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลภาคประชาชนจากผู้นำชุมชน พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษน้อย เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนเป็นผู้ผลักดันให้เกิดเขตเศรษฐกิจพิเศษเท่านั้น การมีส่วนร่วมและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่มีน้อย ทำให้ประชาชนมีข้อมูลน้อยและส่วนใหญ่เป็นความกังวลในมิติต่าง ๆ เช่น การประกอบอาชีพ การจ้างงาน สาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อม มลพิษ 5) การบริหารจัดการเขตเศรษฐกิจพิเศษ ควรมีหน่วยงานบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยอาจเป็นคณะกรรมการร่วมระหว่างหน่วยงานในพื้นที่และผู้เชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งมีการจัดองค์กรเพื่อรองรับกับการพัฒนาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง ไม่ถูกครอบงำจากหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเท่านั้น เพื่อวางระเบียบและขอบเขตของการดำเนินการเขตเศรษฐกิจพิเศษ เช่น โครงสร้างองค์กร การบริหารจัดการ อำนาจหน้าที่ ประเภทการดำเนินการ สิทธิประโยชน์ การใช้ประโยชน์จากที่ดิน การจ้างแรงงาน รายได้และรายจ่าย เป็นต้น ซึ่งเขตเศรษฐกิจพิเศษมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาการค้าการลงทุน และ 6) ศักยภาพหรือความพร้อมของพื้นที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะปัจจัยสนับสนุนด้านเศรษฐกิจ เช่น ทำเลที่ตั้งของพื้นที่ โรงงานอุตสาหกรรม บริษัทห้างร้าน การนำเข้าส่งออก ค่าจ้างแรงงานราคาถูก วัตถุดิบทางการเกษตรจำนวนมาก แหล่งท่องเที่ยว ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า ความพร้อมด้านกำลังคนจะเกิดขึ้นได้อย่างสมบูรณ์ เพียงพอต่อความต้องการของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด ต้อง 1) สร้างความเข้าใจ เผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และสร้างเจตคติที่ดีเกี่ยวกับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมเจ้าหน้าที่ และประชาชนทั้งจังหวัด 2) พัฒนาศักยภาพบุคลากร เจ้าหน้าที่ และประชาชนต้องได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสม 3) ส่งเสริมการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศไทยและกัมพูชา และสร้างปัจจัยความสำเร็จในการพัฒนาความพร้อมด้านกำลังคนให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม

ตั้งแต่ 1) นโยบายรัฐบาลที่ต้องให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง 2) การสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ควรร่วมมือกันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง 3) ปรับปรุงกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องให้ทันสมัย 4) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและเป็นรูปธรรม 5) มีหน่วยงานบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ และ 6) พัฒนาศักยภาพหรือความพร้อมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษให้มีความพร้อม เป็นต้น

5.2.2 ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านทรัพยากรด้านต่าง ๆ เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ มีอยู่อย่างสมบูรณ์ จังหวัดตราดจึงเป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรทางธรรมชาติอุดมสมบูรณ์มากที่สุดจังหวัดหนึ่งของประเทศ ทำให้ได้เปรียบเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว การให้บริการด้านที่พักแบริสอร์ท โฮมสเตย์ โรงแรม ธุรกิจการท่องเที่ยวทั้งทางทะเล ชายหาด ป่าชายเลน ปะการัง รวมถึงมีผลไม้ชนิดต่าง ๆ เช่นทุเรียน มังคุด และพืชเศรษฐกิจชนิดต่าง ๆ เช่น ปาล์มน้ำมัน ยางพารา เป็นต้น ส่วนโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภคต่าง ๆ กำลังมีการดำเนินการให้สมบูรณ์พร้อมใช้งานในสิ้นปี 2560 เพราะจังหวัดตราดมีสภาพภูมิสังคมที่ตั้งอยู่ชายแดนสุดฝั่งทะเลตะวันออกมีรูปร่างลักษณะคล้ายหัวช้าง อาณาเขตด้านชายแดนติดกับประเทศกัมพูชาทั้งทางบกและทางทะเล ยาว 330 กิโลเมตร มีแนวชายแดนธรรมชาติติดทิวเขาบรรทัด และมีแนวอาณาเขตทางทะเลยาว 165.5 กิโลเมตร มีอาณาเขตพื้นที่ทางบก 2,819 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,761,000 ไร่ มีพื้นที่ปกครองทางทะเล 7,257 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือ ติดกับอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรีและประเทศกัมพูชา ทิศใต้ติดกับอ่าวไทยและน่านน้ำทะเลประเทศกัมพูชา ทิศตะวันออกติดกับประเทศกัมพูชา มีทิวเขาบรรทัดเป็นแนวกันเขต และทิศตะวันตกติดกับอำเภอคลอง จังหวัดจันทบุรี มีลักษณะภูมิประเทศที่สามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่ อาณาบริเวณที่เป็นแผ่นดิน ภูเขา พื้นน้ำ และทะเล คือ 1) บริเวณพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำ เหมาะสำหรับปลูกผลไม้ ปาล์มน้ำมัน ทำนาข้าว และการปศุสัตว์ 2) ที่ราบบริเวณเชิงภูเขา บริเวณนี้มีพื้นที่กว้างขวางมาก เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การทำสวนผลไม้ ยางพารา และสับปะรด 3) บริเวณพื้นที่ภูเขาสูง ส่วนมากมีสภาพเป็นพื้นที่ป่าไม้ พื้นที่เกาะ 4) ที่ราบต่ำชายฝั่งทะเล และพื้นที่ทะเล บริเวณพื้นที่นี้ประกอบด้วยหมู่เกาะน้อยใหญ่ต่าง ๆ 52 เกาะ มีป่าชายเลนอย่างหนาแน่น เป็นแหล่งเลี้ยงสัตว์น้ำและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด ส่วนอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด มีลักษณะภูมิอากาศที่ไม่ร้อนจัดหรือหนาวจนเกินไป แต่มีฝนตกชุกมาก เพราะมีพื้นที่ติดทะเลและมีภูเขาโอบล้อม อากาศไม่หนาวมากนัก เป็นเมืองฝนแปดแดดสี่ มีปริมาณน้ำฝนสูงสุดในประเทศรองจากจังหวัดระนอง เมื่อพิจารณาจากขนาดพื้นที่ อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิอากาศของอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จึงเป็นเขตที่มีความพร้อมและสมรรถนะสูงในการเป็นเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด เพราะสามารถพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ทั้งทางบก ทางทะเล มีสภาพภูมิอากาศและทำเลที่ตั้งเหมาะสมในการส่งเสริมการท่องเที่ยว และมีหมู่เกาะน้อยใหญ่ที่ยังคงความสวยงามตามธรรมชาติ นับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญที่ชาว

ไทยและชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก อีกทั้งในปี พ.ศ. 2546 ได้มีพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในบริเวณหมู่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง จึงทำให้จังหวัดตราดมีทรัพยากรทางธรรมชาติที่ดีกว่าจังหวัดอื่น ๆ หลายจังหวัดในประเทศไทย อาจมองภาพอนาคตได้ว่า จังหวัดตราดจะสามารถพัฒนาเป็น “ศูนย์กลางการค้าส่ง ขนส่งต่อเนื่องระหว่างประเทศ และศูนย์กลางให้บริการการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค” ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดตราดสามารถส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมไมซ์ (MICE) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและทำให้จังหวัดได้ผลประโยชน์สูงสุด เพราะอุตสาหกรรมไมซ์เป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ข้องกับกิจกรรม 4 ประเภท ได้แก่ Meetings (การประชุม สัมมนา) Incentives (การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล) Conventions (การประชุมขนาดใหญ่) และ Exhibitions (การจัดงานแสดงสินค้า) ธุรกิจไมซ์เป็นหนึ่งในธุรกิจบริการและเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่ทำรายได้ให้กับประเทศในแต่ละปีคิดเป็นมูลค่าตลาดในภาคธุรกิจสูงปีละ 50,000 ล้านบาท อีกทั้งยังช่วยกระจายรายได้ไปยังภาคธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย เช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร สายการบิน รถเช่า ร้านขายของที่ระลึก บริษัทนำเที่ยว ธุรกิจออกแบบและตกแต่งพื้นที่แสดงสินค้า (Exhibition design) ธุรกิจรับจัดงาน (Event organizer) ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้า (Exhibition & Event Hall) เป็นต้น ธุรกิจไมซ์จึงเป็นตัวขับเคลื่อนที่สำคัญที่ทำให้เกิดปฏิริยาการกระตุ้นเศรษฐกิจแบบทวีคูณ (Economic catalyst) เพราะการประชุมและการจัดงานแสดงสินค้าในระดับนี้จะช่วยเร่งการติดต่อและดำเนินธุรกิจได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้ผลิต ผู้จำหน่าย ผู้ซื้อและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดเข้ามาพบปะพูดคุย ตกลงเจรจา กัน โดยใช้เวลาในการค้นหา ติดต่อ และดำเนินการในช่วงเวลาสั้น ๆ และที่สำคัญ คือ คุณภาพของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเพื่อร่วมกิจกรรมไมซ์นั้น แม้จะมีจำนวนน้อยเมื่อเทียบกับนักท่องเที่ยวทั่วไป แต่กลับมีการใช้จ่ายสูงกว่านักท่องเที่ยวทั่วไปถึง 2 เท่าตัว อุตสาหกรรมไมซ์จึงเป็นเป้าหมายหนึ่งในการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพราะจังหวัดตราดมีเป้าหมายในการเป็นศูนย์กลางการให้บริการการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค และได้ระบุอุตสาหกรรมไมซ์ไว้ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 ของจังหวัด คือ ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนานาชาติ, MICE และเป็นประตูเชื่อมโยงไปภูมิภาคอื่น โดยในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา จังหวัดตราดได้ดำเนินการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจำนวน 11 แห่ง จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว พัฒนาศักยภาพการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยพื้นที่หมู่เกาะช้าง การสร้างภาพลักษณ์และการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจังหวัดตราดให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย สร้างศูนย์ฝึกอบรมพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สร้างแหล่งเพาะพันธุ์และขยายทรัพยากรทางทะเล รวมทั้งปรับปรุงระบบนิเวศแนวปะการัง ทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดตราดเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.79 ในปี พ.ศ. 2553 มีรายได้ 3,894.52 ล้านบาท ปี พ.ศ. 2554 มีรายได้ 4,665.44 ล้านบาท และตำบลไม้รุต ซึ่งเป็นที่ตั้งของการพัฒนานิคมอุตสาหกรรมบริการต่าง ๆ ยังมีพื้นที่เหมาะสมและเพียงพอต่อการ

พัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตราด นอกจากจะมีทรัพยากรดังกล่าวข้างต้นแล้วยังมีการเตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรด้านอื่น ๆ ที่จำเป็นในอีกหลายด้าน เช่น ระบบไฟฟ้า ระบบน้ำประปา ระบบการคมนาคมและขนส่ง โดยการขยายถนนหลวงหมายเลข 3 เป็น 4 เลน และสร้างท่าเรือน้ำลึกขนาด 500 ตันกรอส อีกทั้งความพร้อมด้านทรัพยากรเฉพาะในพื้นที่ที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ประกอบด้วยพื้นที่ 3 ตำบล ได้แก่ ตำบลคลองใหญ่ ตำบลหาดเล็ก และตำบลไม้รุต อยู่ในเขตอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด มีพื้นที่ทั้งหมด 31,375 ไร่ หรือ 50.2 ตร.กม. สามารถพัฒนาให้เป็นจุดเชื่อมโยงระดับภูมิภาคอาเซียนได้อีกแห่งหนึ่ง เพราะถือว่าเป็นประตูฝั่งตะวันออกของประเทศไทย บนแนวพื้นที่พัฒนาเศรษฐกิจตอนใต้เชื่อมต่อเขตเศรษฐกิจพิเศษเกาะกงของกัมพูชา สามารถเชื่อมเข้าถึงท่าเรือสีหนุวิลล์ด้วยระยะทาง 233 กม. และท่าเรือแหลมฉบังด้วยระยะทาง 230 กม. สามารถพัฒนาให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ คลังสินค้า ศูนย์โลจิสติกส์ การค้าชายแดน พื้นที่การค้าชายแดนปลดภาษี มีคณะทำงานร่วมไทย-กัมพูชาเพื่อจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จึงมีความพร้อมในการเป็นเมืองประตูการค้าชายแดน เพราะมีด่านการค้าบ้านหาดเล็กรองรับการพัฒนา มีศักยภาพในการเป็นศูนย์กระจายสินค้า โลจิสติกส์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพราะมีหาดที่สมบูรณ์ทั้งธรรมชาติและความสะดวกสบาย เช่น หาดบานชื่น หาดทรายขาว หาดทรายดำ เป็นต้น จึงกล่าวได้ว่า อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด มีความพร้อมด้านทรัพยากรในทุกด้านที่จำเป็นต่อการพัฒนาเป็นเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนได้

5.2.3 ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น เกี่ยวกับความพร้อมด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติมีการดำเนินการสอดรับกันได้เป็นอย่างดีตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ รวมถึงประชาชนในพื้นที่ แต่ต้องมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินการให้รอบครอบและรัดกุมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับประชาชนในพื้นที่ เพราะมีการกำหนดยุทธศาสตร์ 3 เรื่อง เพื่อใช้เป็นเป้าหมายของจังหวัดตราด เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด คือ 1) เป็นศูนย์สนับสนุนและให้บริการ การนำเข้า-ส่งออก 2) เป็นศูนย์รวมในการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ทั้งระบบ คือ ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ และ 3) เป็นศูนย์กลางให้บริการการท่องเที่ยวในระดับภูมิภาค จึงเป็นการวางเป้าหมายในการเข้าเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราดที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจนว่า จังหวัดตราดจะเป็น “ศูนย์กลางการค้าส่ง ขนส่งต่อเนื่องระหว่างประเทศ และศูนย์กลางให้บริการการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค” ความพร้อมด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติของจังหวัดตราดเกิดขึ้นได้เพราะการกำหนดเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับจังหวัดตราดอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม เพื่อการปฏิบัติให้เป็นไปในแนวเดียวกัน เพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากรในทุกภาคส่วนที่จะส่งเสริมให้การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติประสบความสำเร็จ ครอบคลุม ครบถ้วน ได้ผลผลิตที่สมบูรณ์ เพราะได้ดำเนินการตามคุณลักษณะสำคัญของการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ คือ 1) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเป็น

กระบวนการ ต้องเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ทั้งหมดในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

2) กระบวนการหลักในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างการกำหนดเป้าประสงค์ของนโยบายและการปฏิบัติเพื่อการบรรลุเป้าประสงค์ดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า มาตรการในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสอดคล้องกับการปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์ของนโยบาย ในกรณีนี้เป้าประสงค์จึงเป็นเสมือนเข็มมุ่งของการปฏิบัติ ดังนั้น การกำหนดเป้าประสงค์จึงต้องคำนึงถึงความชัดเจน ความเที่ยงตรงในการแก้ไขปัญหา และความเป็นไปได้ทั้งทางสังคม เศรษฐกิจและการเมือง ส่วนการปฏิบัติให้บรรลุเป้าประสงค์จะต้องประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญเหมาะสม มีทรัพยากรที่เพียงพอต่อการปฏิบัติ บุคลากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าประสงค์ของนโยบายอย่างชัดเจน และผู้รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำ สามารถกระตุ้นและสร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติมีความตั้งใจและความเชื่อมั่นที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จ 3) การประเมินผลสำเร็จเป็นการกำหนดกรอบในการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติให้มีความชัดเจน โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินความสำเร็จให้ชัดเจนเป็นที่ยอมรับแก่ผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้น การประเมินผลสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงต้องมีทั้งความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ หมายความว่า การประเมินผลจะต้องกระทำอย่างเป็นระบบถูกต้องตามระเบียบวิธีการประเมินผล (Method) เพื่อให้การประเมินผลสำเร็จ สามารถระบุระดับของความสำเร็จได้อย่างชัดเจน และสามารถให้ข้อเสนอแนะได้ว่ามีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้างในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง และ 4) การแปลงความเป็นนามธรรมของเป้าประสงค์ไปสู่ความเป็นรูปธรรมที่มีความเฉพาะเจาะจง และสามารถนำไปปฏิบัติได้ จึงกล่าวได้ว่า ความพร้อมด้านการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติเกิดขึ้นได้เพราะจังหวัดตราดมียุทธศาสตร์ที่ชัดเจน และมีขั้นตอนการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมดังกล่าวแล้ว

5.2.4 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด มีปัญหาเดิม ๆ ที่เกิดขึ้นจากกระบวนการพัฒนาของหน่วยงานรัฐปกติ ทั้งที่รัฐเองก็พยายามแก้ปัญหาเหล่านั้นแต่ไม่สามารถแก้ไขได้อย่างเป็นรูปธรรมเสียที เช่น ประชาชนบางส่วนมีความเห็นต่าง ปัญหาขยะ มลพิษ ปัญหาแรงต่างด้าว ปัญหาอาชญากรรม การแย่งพื้นที่ทำงานของคนต่างด้าว แรงงานคนไทยขาดแคลน ขาดการวางแผนพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ที่ดินราคาแพงขึ้นมาก เป็นต้น และข้อเสนอแนะส่วนมากเป็นการระบุให้ผู้มีอำนาจรัฐ ผู้รับผิดชอบในภาคส่วนต่าง ๆ ให้ความสนใจและประชาชนในพื้นที่ให้ดีกว่าที่เป็นอยู่ สอดคล้องกับมจรดา สมัยกุล (2557: 22) ที่สรุปไว้ในงานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าชายแดน กรณีศึกษาตลาดมิตรภาพชายแดนไทย-กัมพูชา ว่ามีจุดอ่อนคือ การจัดการขยะ การจัดการระบบระบายน้ำในฤดูฝน เป็นต้น รวมถึงอดีตแรก ฟันเขี้ยว (2557: 1, 6-8) ที่ได้สรุปไว้ว่า 1) หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมและควรมีการดำเนินการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องหรือ

ปรับปรุงแก้ไขระเบียบจากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวนมาก ทั้งกฎหมายว่าด้วยที่ดิน อุทยานแห่งชาติ การผังเมือง การทำงานของแรงงานต่างด้าว การเข้าเมือง ฯลฯ เนื่องจากเป็นอุปสรรคสำคัญในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ จึงควรปรับปรุงและแก้ไขให้สอดคล้องในทางปฏิบัติด้วย 2) ผู้ประกอบการยอมรับและเห็นด้วยอย่างยิ่งว่าควรเร่งดำเนินการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อสร้างศักยภาพการแข่งขันและจะทำให้เศรษฐกิจในพื้นที่และประเทศก้าวหน้าขึ้น รวมทั้งให้ข้อสังเกตว่าควรมีความชัดเจนเรื่องการจ้างแรงงานและการให้สิทธิประโยชน์ทางการค้าการลงทุน เพื่อดึงดูดภาคธุรกิจการลงทุนให้เข้ามามากยิ่งขึ้น เพราะหากได้รับสิทธิประโยชน์ทั้งด้านภาษีและไม่ใช่อภาษี จะทำให้ผู้ประกอบการภายนอกพื้นที่และต่างประเทศเข้ามาลงทุนมากยิ่งขึ้นด้วย 3) ภาคประชาชนยังได้รับข้อมูลและมีส่วนร่วมน้อย จึงควรมีการให้ข้อมูล สร้างการมีส่วนร่วมและสอบถามความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ให้มากกว่านี้ทุกเรื่อง เช่น พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ชีวิตความเป็นอยู่ การผังเมือง ระบบสาธารณสุขโรค ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรบ้างและจะเกิดผลกระทบอย่างไร โดยเฉพาะปัญหาที่จะติดตามมา เช่น การใช้ที่ดิน สิทธิทำกิน ปัญหาการแย่งทรัพยากรน้ำประปา ไฟฟ้า อาชญากรรม การจ้างงาน ความแออัด อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งข้อมูลดังกล่าวประชาชนยังไม่ทราบข้อมูลแต่อย่างใด สรุปได้ว่า ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนอำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด จะสอดคล้องกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจในพื้นที่อื่น ๆ เช่น จังหวัดตาก จังหวัดสระแก้ว และเกี่ยวข้องกับปัญหาขยะ มลพิษ ปัญหาแรงต่างด้าว ปัญหาอาชญากรรม การแย่งพื้นที่ทำงานของคนต่างด้าว แรงงานคนไทยขาดแคลน ขาดการวางแผนพัฒนาเมืองอย่างเป็นระบบ ประชาชนไม่มีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ที่ดินราคาแพงขึ้นมาก เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะการวิจัย

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมด้านกำลังคนไม่เพียงพอต่อความต้องการในการใช้แรงงาน จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารในระดับนโยบายให้มีการผลักดันนโยบายให้เกิดเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ให้ทันต่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ตามเป้าหมาย

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาเกิดขึ้นจากกระบวนการพัฒนาของหน่วยงานรัฐจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติในการดูแลความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่อย่างจริงจังและมีความจริงจังในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อความผาสุกของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.3.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด

5.3.3.2 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันปัญหา อุปสรรคที่จะเกิดกับประชาชนในพื้นที่อันเป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนจังหวัดตราด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี